

Jaarverslag 2019

Samenwerkingsverband Passend Onderwijs
VO 22.01 Noord- en Midden Drenthe
Bevoegd gezag nummer: 21621
Kamer van Koophandel nummer: 04063215

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Instellingsinformatie	4
3. Instellingsbeleid; beoogde en bereikte doelen	9
4. Kwaliteitsontwikkeling en verbetering.....	18
5. Verslag van de toezichthouder.....	19
6. Financiële verantwoording	21
7. Continuïteitsparagraaf	24
8. Jaarrekening	27

1. Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag van het samenwerkingsverband Passend Onderwijs 22.01 VO over 2019. 2019 is het jaar waarin de eerste vierjarige periode van passend onderwijs is afgerond en het tweede vierjarige Ondersteuningsplan (2018-2022) in werking is getreden.

Passend onderwijs heeft in 2019 mediabelangstelling gehad. Met de invoering van passend onderwijs zijn verwachtingen gewekt. Deze komen niet altijd overeen met de oorspronkelijke doelstellingen en/of met de keuzevrijheid die samenwerkingsverbanden hebben ten aanzien van de inrichting. Bovendien verschillen de resultaten per samenwerkingsverband. Wat wordt er zoal beweerd en hoe staat het ervoor in onze regio?

Er is beeldvorming over het feit dat er veel thuiszitters zijn.

Het aantal thuiszitters in het samenwerkingsverband liep gelijk op met landelijke gemiddelden. Het laatste jaar is sprake van een daling. Door een forse impuls in de aanpak zijn alle thuiszitters in beeld en wordt er pro-actief gehandeld. De problematiek waardoor de situatie van thuiszitten ontstaat is vaak complex en eenvoudige oplossingen zijn meestal niet voor handen. Er is een grote inspanning nodig van veel verschillende partners om kleine verbeteringen te realiseren. Het aantal voortijdig schoolverlaters in deze regio is sinds jaar en dag zeer laag ten opzichte van andere regio's.

Het speciaal onderwijs zou zijn gegroeid.

Na een kortstondige daling, ligt de deelname van het VSO per oktober 2018 weer op het niveau van de start van passend onderwijs (2014). Het percentage ligt net onder het landelijke gemiddelde. Overigens staat passend onderwijs niet gelijk aan inclusief onderwijs.

Samenwerkingsverbanden zetten het geld niet in.

Het samenwerkingsverband heeft een hoge positieve reserve. In de aanvangsfase van passend onderwijs waren er veel onzekerheden over toekomstige inkomsten en uitgaven. Om deze reden is voorzichtig begroot. Tegelijkertijd was er telkens sprake van meevallers in de praktijk. Dit heeft geleid tot een hoge reserve. Het bestuur vindt het belangrijk dat middelen voor passend onderwijs effectief worden ingezet. Om deze reden is besloten om vanaf 2019 €900.000,- uit de reserves in te zetten via een Duurzaam Investeringsplan.

In Ondersteuningsplan 2018 – 2022 hebben we doelen geformuleerd, die antwoord kunnen geven op de vraag 'wanneer is passend onderwijs gelukt?' Belangrijke thema's voor de komende jaren zijn: versterking basisondersteuning, verbetering aanpak voorkomen thuiszitters, verbetering verbinding onderwijs en zorg, kwaliteitsbeleid en 'good governance'.

In 2019 concludeerde de inspectie van het onderwijs dat het samenwerkingsverband de zaken goed op orde heeft. De grootste uitdaging ligt in het vormgeven van passend onderwijs op de werkvloer in de school.

Dit jaarverslag start met een beschrijving van de organisatie (instellingsinformatie). Vervolgens wordt de beoogde en bereikte doelen verantwoord en doet de toezichthouder verslag. Het tweede deel bevat een financiële analyse en beschrijft het gevoerde treasury-beleid. Tenslotte wordt in de continuïteitsparagraaf een blik op de toekomst gegeven.

Rob Schuur, voorzitter bestuur
Jeep Jonker, penningmeester bestuur
Renate Schenk, directeur

2. Instellingsinformatie

Missie

Het samenwerkingsverband stelt zich ten doel een samenhangend geheel van ondersteunings-voorzieningen binnen en tussen de scholen te realiseren en wel zodanig dat leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doormaken en leerlingen die extra ondersteuning behoeven een zo passend mogelijke plaats in het onderwijs krijgen.

Visie

1. Voor alle leerlingen realiseren we passend onderwijs. Passend onderwijs en ondersteuning wordt zoveel mogelijk op reguliere scholen aangeboden. Indien het in het belang is van de ontwikkeling van een kind, begeleiden wij de leerling naar een speciale voorziening. Deze voorziening is bij voorkeur dicht bij huis/in de regio en incidenteel, als sprake is van hele specifieke ondersteunings- en zorgbehoeften, buiten de regio. We streven ernaar het verblijf op een speciale voorziening zoveel mogelijk tijdelijk te laten zijn. Het samenwerkingsverband stelt een streefpercentage vast voor deelname aan speciale onderwijsvoorzieningen.
2. Leraren vormen de spil in het onderwijs en de ondersteuning. Schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor een goede toerusting van leraren en overige personeel dat met leerlingen werkt. Het samenwerkingsverband koerst op samenwerking bij de professionalisering van het personeel om zo de handelingsbekwaamheid bij de begeleiding van leerlingen met ondersteuningsbehoeften te vergroten.
3. Alle scholen hebben een goede basiskwaliteit en bieden basisondersteuning. De basisondersteuning voldoet aan de kwaliteitseisen die het samenwerkingsverband afspreekt. Schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit van de basisondersteuning op de scholen. Om deze kwaliteit te realiseren wordt er samengewerkt tussen scholen.
4. De scholen voor speciaal voortgezet onderwijs bieden naast basisondersteuning, ook kwalitatief goede extra ondersteuning. De schoolbesturen zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de bekostiging van de instandhouding van deze voorziening(en), de onderwijsinhoudelijke verantwoordelijkheid ligt bij het schoolbestuur waar deze voorziening onder valt.
5. Er is sprake van vroegtijdige signalering en daar waar nodig handelingsgerichte hulpverlening/aanpak. Indien het noodzakelijk is een kind te plaatsen in een speciale setting, dan zijn de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van een kind uitgangspunt bij de beslissing. De beslissing en plaatsing gebeurt onafhankelijk, snel, transparant en efficiënt via een eenduidige zorgroute.
6. Passend onderwijs wordt vormgegeven in samenspraak met leerlingen en ouders. Ouders zijn onze partners. Partnerschap schept wederzijdse verplichtingen. We betrekken ouders bij het onderwijs en de begeleiding van hun kinderen en nemen hun inbreng over hun kind serieus. We respecteren de keuzevrijheid van ouders, tenzij dit het belang van het kind schaadt.
7. Voor een succesvolle schoolcarrière is voor enkele kinderen passende 'zorg' noodzakelijk. We werken samen met verschillende ketenpartners. De samenwerking gaat uit van de gedachte één kind, één plan.
8. Het samenwerkingsverband werkt samen met andere samenwerkingsverbanden passend onderwijs om het zogenaamde 'grensverkeer' en de overgangen vanuit het basisonderwijs en naar het vervolgonderwijs of arbeidsmarkt zo goed mogelijk te regelen.
9. Het samenwerkingsverband faciliteert innovatie van ondersteuningsarrangementen. We streven daarbij naar maatwerkoplossingen voor leerlingen binnen een normale of brede

speciale setting in plaats van het creëren van veel verschillende voorzieningen voor specifieke doelgroepen.

10. Het bieden van onderwijs en begeleiding vindt plaats op de scholen. De ondersteuningsmiddelen gaan zoveel mogelijk via de schoolbesturen, terug naar de scholen/groepen/leerlingen en komen ten goede aan ondersteuning van leerlingen. (Als er sprake is van verplaatsing van leerlingen dan gaan we uit van het principe geld volgt leerling).
11. De organisatie van het samenwerkingsverband is klein en slagvaardig en wordt gekenmerkt door korte lijnen en transparantie. Het samenwerkingsverband hanteert de Code Goed Bestuur.
12. Het succes van het samenwerkingsverband is afhankelijk van de mate waarin partijen (intern en extern) er met elkaar in slagen om goed samen te werken. Het samenwerkingsverband gaat steeds op zoek naar mogelijkheden om te 'ontschotten' en te verbinden.

Basisinformatie

Het samenwerkingsverband 22-01 VO bestaat uit alle scholen voor voortgezet onderwijs uit de gemeenten Aa en Hunze, Assen, Midden-Drenthe en Tynaarlo, met uitzondering van de vestiging van het Harens Lyceum in Zuidlaren (Zernikecollege). In de stichting werken de volgende zeven schoolbesturen samen:

- Gemeente Assen, bevoegd gezag nummer 10053; Praktijk Onderwijs Assen
- Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Noord- en Midden Drenthe, bevoegd gezag nummer 13273; Dr. Nassau College
- Stichting Agrarisch Opleidingscentrum Terra bevoegd gezag nummer 31108; Terra
- Stichting Gereformeerde Scholengroep, bevoegd gezag nummer 41789; het Gomarus College.
- Stichting Christelijk Voortgezet Onderwijs Vincent van Gogh, bevoegd gezag nummer 46594; Vincent van Gogh
- Stichting Plateau openbaar onderwijs Assen, bevoegd gezag nummer 42719; W.A. Van Liefland school
- Stichting Renn4, bevoegd gezag nummer 41414; VSO de Aventurijn en VSO de Atlas.

Er zijn in totaal 14 scholen aangesloten bij het samenwerkingsverband

Organisatie

De rechtspersoon van het samenwerkingsverband is een stichting. Alle deelnemende schoolbesturen hebben een zetel in het bestuur van de stichting. Het bestuur van het SWV heeft gekozen voor het bestuur/directiemodel. Het bestuur is eindverantwoordelijk voor de instandhouding van het SWV en heeft ook de rol van intern toezichthoudend orgaan. De meeste bestuursbevoegdheden worden gemandateerd of gedelegeerd aan de directeur van het SWV. Het bestuur keurt de begroting, het ondersteuningsplan en het jaarverslag goed en bewaakt de koers van het SWV. Het bestuur houdt toezicht aan de hand van een toezichtkader dat in het najaar van 2016 is vastgesteld.

De directeur is verantwoordelijk voor de beleidsvoorbereiding en uitvoering en doet dit in overleg met de schoolleiders (schoolleidersplatform). Er is gekozen voor het model van een toezichthoudend bestuur en een directeur met een ruim mandaat (nader gedefinieerd in het managementstatuut). Tot de taken van de dagelijkse leiding behoort in elk geval de coördinatie en bewaking van de uitvoering van het ondersteuningsplan, de bewaking van het budget en de realisatie van de doelstellingen uit

het toezicht kader (samen met de scholen). De dagelijkse leiding is ook het gezicht naar buiten. Ze representeert het SWV en kan, binnen de mandaten, zaken doen met andere partijen. De code Goed Onderwijsbestuur VO wordt gehanteerd (geen afwijkingen).

Besluitvorming

Het bestuur van het SWV streeft naar consensus in de besluitvorming. Indien het uiteindelijk niet lukt om consensus te bereiken, vindt besluitvorming plaats op basis van meerderheid van stemmen, mits de meerderheid ook de meerderheid van het aantal leerlingen vertegenwoordigd (gedefinieerd als het aantal leerlingen dat OCW aanhoudt voor de bekostiging van het SWV).

Bestuurlijk toezichtkader

De bevoegdheden van de toezichthouder (de gezamenlijke schoolbesturen)zijn;

1. toezichthouden op:
  - de doelen/monitoren resultaten;
  - de verdeling van de middelen;
  - het verlenen van mandaten;
  - de begroting;
  - het ondersteuningsplan;
  - het jaarverslag/de tussenrapportages;
  - het benoemen van een accountant;
  - het goedkeuren van strategische besluiten (fusie, uitbreiding, huisvesting, statutenwijziging);
2. adviseren aan dagelijks leiding/sparringpartner zijn van dagelijkse leiding;
3. werkgever van de dagelijkse leidinggevende.

Personeel

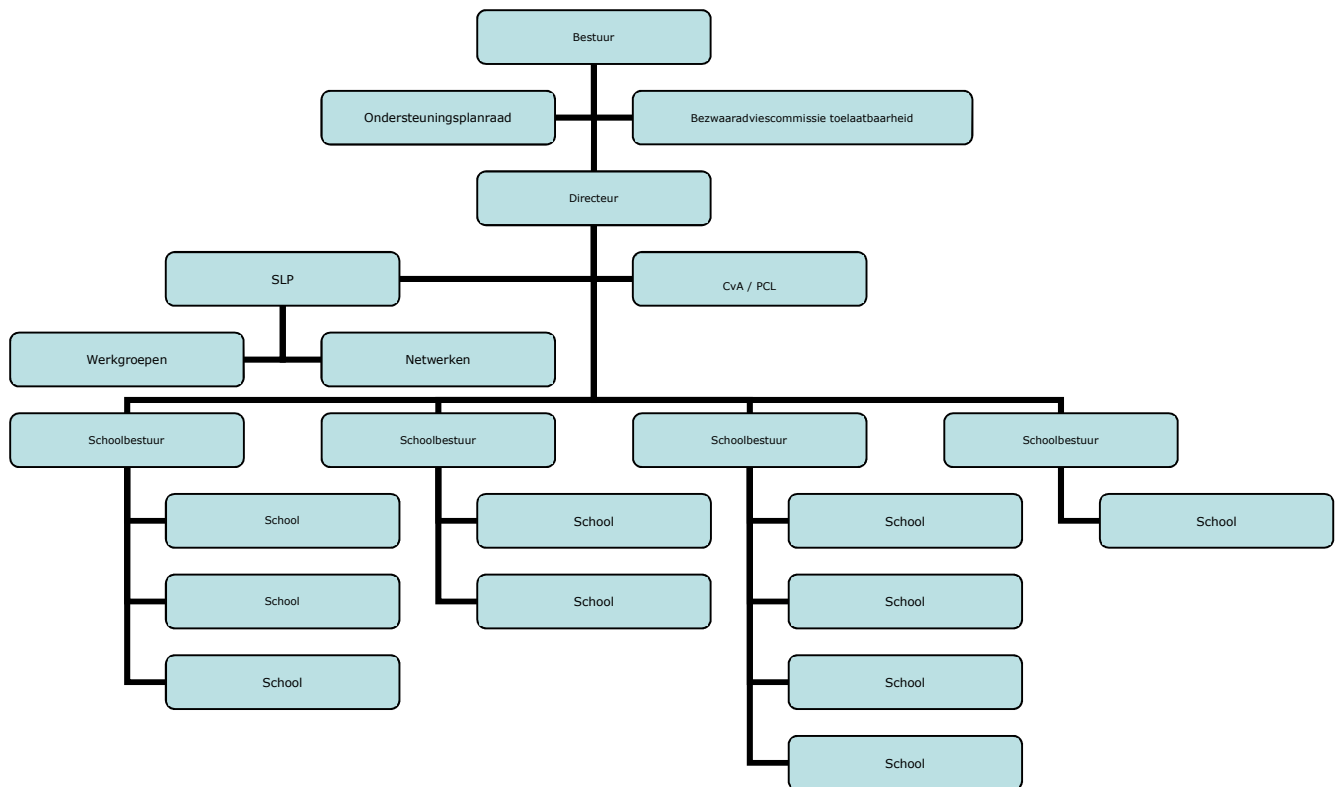
Het SWV heeft geen werkgeversfunctie en heeft geen personeel in dienst. De medewerkers die werkzaamheden verrichten voor het SWV en doen dat vanuit een dienstverband bij een schoolbestuur of andere werkgever. Besturen ontvangen jaarlijks middelen hiervoor vanuit het SWV conform de (jaarlijkse) begrotingsafspraken.

Commissie van Advies en Permanente Commissie Leerlingenzorg

Binnen het samenwerkingsverband zijn twee overlegorganen actief die een rol spelen bij de beslissingen omtrent toelaatbaarheid en extra ondersteuning van leerlingen. De Commissie van Advies beoordeelt onder verantwoordelijkheid van de directeur van het samenwerkingsverband de toelaatbaarheid van leerlingen tot het VSO en de Op de Rails-voorziening. De PCL neemt onder verantwoordelijkheid van de directeur besluiten over de toelaatbaarheid van leerlingen tot het Praktijkonderwijs en de aanwijzing voor LWOO.

Ondersteuningsplanraad

De medezeggenschap is conform de WMS geregeld door middel van een ondersteuningsplanraad (OPR). De ondersteuningsplanraad heeft instemmingsrecht ten aanzien van het ondersteuningsplan. De werkwijze van de ondersteuningsplanraad is vastgelegd in een statuut en een reglement. De ondersteuningsplanraad bestaat uit medewerkers van de scholen en ouders. Ieder deelnemend schoolbestuur levert een ouder en een personeelslid. Verkiezingen worden decentraal georganiseerd, dat wil zeggen dat ieder schoolbestuur de eigen verkiezingen regelt.

Werkgroepen & netwerken

Het samenwerkingsverband kent een aantal overlegorganen, netwerken en werkgroepen. Er is een actueel overzicht beschikbaar van de opdrachten, de periode en de deelnemers. Werkgroepen gaan aan het werk met een duidelijke opdracht en zijn bij voorkeur tijdelijk.

Het samenwerkingsverband faciliteert het organiseren van netwerken. De netwerken kunnen een rol hebben in de implementatie, uitvoering en evaluatie van beleid. Verder kunnen de netwerken gericht zijn op intervisie en het delen van kennis.

Samenstelling bestuur		
Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Noord- en Midden Drenthe	Marcel Klaverkamp	Vanaf 1/1/2018
Stichting Christelijk Voortgezet Onderwijs Vincent van Gogh	Alice Vellinga	Vanaf 1/8/2018
Stichting Agrarisch Opleidingscentrum Terra	Trijnie Vos (pl. vervangend voorzitter)	Vanaf 1/9/2017
Stichting RENN4	Leendert de Boom Jeep Jonker	Tot 1/9/2019 Vanaf 1/9/2019
Stichting Gereformeerde Scholen Groep	Johan Leever	Vanaf 1/9/2015
Stichting Plateau openbaar onderwijs Assen	Paul Moltmaker (voorzitter) vacature	Tot 1/9/2019 Vanaf 1/9/2019
Gemeente Assen	Linze van der Tuin (penningmeester)	Vanaf 1/10/2006

Directie
Renate Schenk

Hieronder staan de nevenfuncties van de bestuursleden en de directie

Naam	Organisatie	Functie / werkzaamheden	Startdatum	Einddatum
Renate Schenk	Samenwerkingsverband passend onderwijs 22-01 PO	Coördinator	1-4-2015	
Marcel Klaverkamp	Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Noord- en Midden Drenthe	Voorzitter College van Bestuur	1-1-2018	
Alice Vellinga	Stichting Christelijk Voortgezet Onderwijs Vincent van Gogh	Voorzitter College van Bestuur	1-8-2018	
	Biblionet Groningen	Lid raad van toezicht	1-5-2017	
	Provinciaal Dierentehuis Drenthe	Bestuurslid (onbezoldigd)	1-11-2017	
Trijnje Vos	Stichting Agrarisch Opleidingscentrum Terra	Regiodirecteur	1-10-2017	
Leendert de Boom	Stichting RENN4	Voorzitter College van Bestuur	1-12-2006	1-9-2019
Jeep Jonker	Stichting RENN4	Lid College van Bestuur	1-8-2013	
Johan Leever	Stichting Gereformeerde Scholen Groep	Locatie directeur	1-9-2015	
Paul Moltmaker	Stichting Plateau openbaar onderwijs Assen	Directeur-bestuurder	1-6-2017	1-9-2019
Linze van der Tuin	Gemeente Assen	Directeur	1-5-2003	

Overige

Internationalisering is niet van toepassing.

Verbonden partijen is niet van toepassing.

3. Instellingsbeleid; beoogde en bereikte doelen

Bij onderstaande verantwoording over de doelen van passend onderwijs is telkens uitgegaan van de doelstellingen zoals deze in het Ondersteuningsplan 2018-2022 zijn vastgelegd.

1. Doel: Alle kinderen in de regio hebben passend onderwijs en ondersteuning (en leerlingen ontwikkelen zich conform hun mogelijkheden).

<i>Er zijn geen thuiszitters in de regio</i>	<i>Volgens definitie en opgaaf aan inspectie: 2018-2019: 9 2017-2018: 22 2016-2017: 18 (geen sluitende administratie)</i>
<i>Alle scholen hebben de basiskwaliteit op orde</i>	<i>Het percentage scholen met basistoezicht; 1-1-2019: 93% 1-1-2018: 100% 1-1-2017: 100%</i>
<i>Alle scholen zorgen dat basisondersteuning op het afgesproken niveau is gerealiseerd en tijdig beschikbaar is voor alle kinderen die dat nodig hebben</i>	<i>Is nog niet meetbaar. Afspraken gemaakt om definiëring basisondersteuning te concretiseren</i>
<i>Het streefcijfer voor deelname aan LWOO en PRO is maximaal 15% (landelijke gemiddelde LWOO per 1-10-2016 is 9,4%) (landelijke gemiddelde PRO per 1-10-2016 is 3%)</i>	<i>LWOO: 1 oktober 2019: 11,03% 1 oktober 2018: 11,57% 1 oktober 2017: 11,85% 1 oktober 2016: 11,54% 1 oktober 2015: 11,40% 1 oktober 2014: 12,11%</i>
	<i>PRO: 1 oktober 2019: 3,42% 1 oktober 2018: 3,31% 1 oktober 2017: 3,05% 1 oktober 2016: 3,47% 1 oktober 2015: 3,46% 1 oktober 2014: 3,32%</i>
<i>Het streefcijfer voor deelname aan voortgezet speciaal onderwijs is maximaal 3,5% (landelijk gemiddelde per 1-10-2016 is 3,44%)</i>	<i>VSO: 1 oktober 2019: 3,54% 1 oktober 2018: 3,30% 1 oktober 2017: 3,03% 1 oktober 2016: 2,89% 1 oktober 2015: 2,90% 1 oktober 2014: 3,26%</i>
<i>Het streefcijfer voor verwijzing vanuit school voor VO naar VSO is gemiddeld over een periode van vier jaar maximaal x procent (nog te bepalen)</i>	<i>Nieuw geformuleerd resultaat (vanaf aug 2018) 2018-2019 0,55%</i>
<i>Het streefcijfer voor deelname aan schoolinterne reboundvoorzieningen is maximaal 5% van de schoolpopulatie</i>	<i>Nieuw geformuleerd resultaat (vanaf aug 2018) 2018-2019: <5%</i>
<i>Jaarlijks wordt een x-aantal leerlingen met succes teruggeplaatst vanuit VSO naar regulier onderwijs (nog te bepalen).</i>	<i>Nieuw geformuleerd resultaat (vanaf aug 2018) 1-10-2019: 0,05% (VSO-VO)</i>

	1-10-2019: 0,39% (VSO-PRO) 1-10-2018: 0,04% (VSO-VO) 1-10-2018: 1,17% (VSO-PRO)
De schakelmomenten van en naar een andere voorziening worden goed voorbereid en worden binnen een snelle (doch redelijke) termijn gerealiseerd.	Nieuw geformuleerd resultaat (vanaf aug 2018) Deels gerealiseerd

Thuiszitters & casuïstiek

Op basis van de formele definitie van de inspectie is er sprake van een overzichtelijk aantal thuiszitters. De thuiszitters zijn goed in beeld en voor iedere thuiszitter wordt een passend perspectief geboden. Het percentage voortijdig schoolverlaters in de regio is zeer laag. Op de doelen uit het jaarplan zijn de volgende resultaten bereikt:

- De verzuimmodule Indigo is geïmplementeerd.
- Er is een processchema aanpak verzuim opgesteld.
- Er zijn afspraken gemaakt over structurele invulling van de functie consulent passend onderwijs; er is een taakomschrijving vastgesteld, er is een consulent aangetrokken.
- Er heeft voorlichting plaatsgevonden over juridische aspecten.

Om het aantal thuiszitters terug te dringen is borging van de aanpak en verbetering van de samenwerking tussen onderwijs en zorg van belang (zie doel 4).

Basiskwaliteit en basisondersteuning

Per 1 januari 2019 vallen 13 van de 14 scholen onder het 'basistoezicht' van de onderwijsinspectie. Op één afdeling van een school wordt de kwaliteit als onvoldoende beoordeeld.

- Er zijn drie scholen bezocht door de visitatiepool. Van ieder bezoek is een rapport opgesteld van de stand van zaken en aanbevelingen over de basisondersteuning.
- Een sparringpartner rebound ondersteunt de scholen bij het verbeteren van de reboundvoorzieningen.

Extra ondersteuning

Er is ingezet op de doorontwikkeling symbiosetrajecten VO-VSO (HAVO).

Verwijzingen & terugplaatsingen

Het deelnamepercentage aan Praktijkonderwijs en het VSO ligt op het landelijke gemiddelde. Er is sprake van een licht stijgende tendens.

In het jaarverslag van de Commissie van Advies ('Jaarbeeld') wordt nadere informatie over de afgifte van toelaatbaarheidsverklaringen gepresenteerd.

Verwijzingen vanuit regulier voortgezet onderwijs

	2015-2016		2016-2017		2017-2018		2018 -2019
	OdR	VSO	OdR	VSO	OdR	VSO	VSO
DNC	5	14 (0,47%)	2	14 (0,44%)	0	22 (0,64%)	20 (0,57%)
Quintus	2		1			Nb	5 (0,28%)
Penta	2					Nb	7 (0,71%)
Aa en Hunze	0		1			3	4 (1,12%)
Beilen	1					0	2 (0,71%)
ISK	0					Nb	2 (2,0%)
VVG	1	7 (0,25%)	3	19 (0,69%)	0	10 (0,37%)	15 (0,46%)
Lariks	0		1			Nb	2 (0,16%)
Salland	1		2			Nb	9 (1,29%)

Beilen	0					2	4 (0,94%)
ISK	0					nb	-
Terra	6	9 (0.65%)	2	7 (0.52%)	0	7 (0,52%)	8 (0,61%)
Terra Assen	6		2			6	7 (0,90%)
Terra Eelde	0					1	1 (0,19%)
Gomarus	0	2 (0.75%)		0	0	1 (0,38%)	0 (0%)
PrO-Assen	0	1 (0.37%)		0	0	1 (0,41%)	0 (0%)
Totaal	12	33 (0.42%)	7	40 (0.51%)	0	41	43 (0,55%)

Verwijzingspercentage is het aantal verwezen leerlingen in een schooljaar gedeeld door het aantal leerlingen van de school/samenwerkingsverband per 1 oktober in het betreffend schooljaar.

- Het traject verwijzing VO-VSO is uitgewerkt in deelstappen. Er is met elkaar na gegaan waar versnelling mogelijk is. Er zijn deadlines gesteld voor aanmelding. Oplossingsrichtingen om de piek in het aantal aanvragen aan het einde van het schooljaar te dempen, hebben effect gehad.

Basisonderwijs – voortgezet onderwijs

Door middel van de werkgroep 10-14 vindt afstemming plaats met het primair onderwijs. In de 'Integrale notitie PO-VO' wordt beschreven hoe de overgang van PO naar VO plaatsvindt. Hierbij is aandacht voor leerlingen met specifieke ondersteuningsbehoeften. In 2019 hebben vertegenwoordigers uit het VO de ib-netwerken in het PO bezocht om hierover ervaringen uit te wisselen.

Naar aanleiding van analyses van de uitvoeringspraktijk is tijdens de jaarlijkse PO-VO-themamiddag in oktober 2019 specifiek aandacht besteed aan LWOO en PRO, evenals een eerste oriënterende sessie m.b.t. de aanpak hoogbegaafdheid.

In de werkgroep LWOO/PRO zijn afspraken gemaakt gericht op een nauwere samenwerking tussen basisonderwijs en voortgezet onderwijs bij het aanvragen en toekennen van toelaatbaarheidsverklaringen PRO en aanwijzingen LWOO (zie ook doel 3, beslissing over toelaatbaarheid).

Voortgezet onderwijs - vervolgonderwijs

Binnen de regio is een traditie van lage aantallen voortijdige schoolverlaters. Planvorming en verantwoording van de inzet verloopt via het regionaal programma voortijdig schoolverlaten en is onderdeel van een regionale integrale aanpak voor 'jongeren in kwetsbare posities'. Tijdens de themaconferentie november 2019 is een korte stand van zaken weergegeven, is informatie verstrekt over het nieuwe landelijke beleidskader en zijn professionals uit de praktijk met elkaar in gesprek gegaan over projecten en werkwijzen.

2.

Leraren en personeel zijn goed toegerust om passend onderwijs vorm te geven.

Er zijn mogelijkheden voor professionalisering en intervisie voor medewerkers en medewerkers van de verschillende scholen nemen hier deel aan.

Gerealiseerd

<i>Docenten zijn (beter) in staat om (handelingsgericht) om te gaan met verschillen in de klas.</i>	<i>Opgestart</i>
---	------------------

In 2019 zijn er verschillende mogelijkheden geweest om deel te nemen aan professionalisering & intervisie. Deze waren gericht op medewerkers van scholen met een specifieke taak of functie. Voorbeelden hiervan zijn; netwerk orthopedagogen, netwerk regievoerders zorgplicht, PCL.

Er is een subsidieaanvraag hoogbegaafdheid gedaan en toegekend door OC&W voor vier jaar. Onderdeel van dit projectplan betreft professionalisering op het thema hoogbegaafdheid.

In maart 2019 heeft een themabijeenkomst handelingsgericht werken plaatsgevonden. Een groot deel van de scholen heeft een Duurzaam Investeringsplan vastgesteld, gericht op passend onderwijs op de werkvloer (zie ook doel 7 financieel beleid). Binnen het Schoolleidersplatform vindt intervisie plaats op de uitvoering van deze plannen.

3.
Doel: Er is sprake van deskundige advisering over de ondersteuningsbehoefte van leerlingen, op basis waarvan passend onderwijs en ondersteuning kan worden geboden. De advisering is onafhankelijk en handelingsgericht.

<i>Scholen dragen er zorg voor dat de ondersteuningsbehoefte van leerlingen planmatig en zorgvuldig in kaart is gebracht</i>	<i>Deels gerealiseerd</i>
<i>Er is tijdig, voldoende en onafhankelijk deskundig advies beschikbaar</i>	<i>Het samenwerkingsverband moet nog bepalen op welke wijze dit resultaat meetbaar wordt gemaakt.</i>

- Het onderwerp handelingsgericht werken en de aanpak handelingsgerichte procesdiagnostiek is in diverse overlegvormen besproken. Scholen zijn aan zet om het handelingsgericht werken op school te verbeteren.
- Voor meer specifieke deskundigheid zijn enkele experts op samenwerkingsverbandniveau beschikbaar: consulent passend onderwijs, NT-2 specialist (schakelcoach), sparringpartner rebound, verpleegkundige en ambulante begeleider cluster 3.
- Vanaf augustus 2016 is de inzet van paramedici geregeld via de inzet van twee paramedici op niveau van het samenwerkingsverband en daarnaast via een bovenregionale overeenkomst met Cedin. Vanaf 1 januari 2020 is sprake van een verdelingsmodel dat meer recht doet aan de behoefte van de verschillende samenwerkingsverbanden.

4.
Doel: De beslissing over toelaatbaarheid gebeurt onafhankelijk, snel, transparant en efficiënt en wordt gekenmerkt door handelingsgerichtheid

<i>De aanvragen voor toelaatbaarheid zijn onderbouwd met een deskundig advies dat voldoet aan de afspraken van het samenwerkingsverband aan de wettelijke eisen</i>	<i>Gerealiseerd, zie ook jaarbeeld CvA</i>
<i>De CvA slaagt erin om over minimaal 80% van de aanvragen binnen vier weken een besluit te nemen.</i>	<i>2018-2019: vergelijkbaar 2017-2018: 96% 2016-2017: 98%</i>

	2015-2016: 98%
<i>De besluiten over de toelaatbaarheid van de CvA zijn gebaseerd op de ondersteuningsbehoeften van leerlingen.</i>	<i>Gerealiseerd, zie ook jaarbeeld CvA</i>
<i>De PCL slaagt er in om over minimaal 80% van de aanvragen binnen vier maanden na aanmelding een besluit te nemen.</i>	2018-2019: De nieuwe werkwijze heeft geleid tot langere doorlooptijden
<i>De besluiten over toelaatbaarheid / aanwijzing van de PCL zijn gebaseerd op informatie die in samenspraak tussen primair onderwijs en voortgezet onderwijs is verkregen.</i>	2018-2019: De didactische gegevens van het basisonderwijs zijn benut

- Het swv heeft één bezwaar op de afgifte van een toelaatbaarheidsverklaring ontvangen en deze voorgelegd aan de landelijke bezwaar adviescommissie (LBT). Met een kleine herstelaanpassing is het samenwerkingsverband in het gelijk gesteld.
- De analyse van deelstappen verwijzing en het stellen van deadlines heeft er voor gezorgd dat het proces van verwijzing en plaatsing op het VSO in schooljaar 2018-2019 soepeler is verlopen.
- Bij de aanvragen LWOO en PRO is in schooljaar 2018-2019 voor het eerst uitsluitend gebruik gemaakt van de didactische informatie van de basisschool en zijn er op het voortgezet onderwijs geen extra didactische toetsen afgenomen. Dit is niet geheel soepel verlopen; rommelige aanlevering en langere doorlooptijd. De verminderde toetsdruk voor leerlingen is door het basisonderwijs gewaardeerd. In het najaar 2019 heeft opnieuw communicatie plaatsgevonden met het basisonderwijs en de verwachting is dat de nieuwe aanmeldingsronde beter gaat verlopen.

5.

Doel: Voor kinderen die dat nodig hebben, worden tijdig effectieve interventies vanuit de zorg ingezet volgens de gedachte één kind, één plan, opdat kinderen gegeven de omstandigheden optimaal kunnen profiteren van onderwijs.

<i>Er is sprake van goede samenwerking tussen onderwijs en ketenpartners uit de zorg.</i>	<i>Swv en gemeenten moeten onderling bepalen op welke wijze dit meetbaar wordt gemaakt.</i>
<i>Op de scholen is sprake van een goed pedagogisch klimaat (preventie) en tijdige signalering</i>	Tijdens visitatiebezoeken blijkt dit overwegend voldoende op orde.
<i>Professionals uit zorg en onderwijs zijn op de hoogte van de mogelijkheden in de zorg, kennen de routes en maken er gebruik van</i>	<i>Verheldering afspraken met o.a.. JGZ en JMW is gerealiseerd</i>
<i>Bij leerlingen voor wie dat nodig is, is sprake van afstemming van onderwijs en zorg (een kind, een plan)</i>	<i>Onderzoek MDO/ZAT</i>
<i>Er is sprake van evaluatie en/of terugkoppeling over de effecten van interventies tussen onderwijs en ketenpartners uit de zorg.</i>	<i>Geen info beschikbaar</i>
<i>Bij het inwinnen van advies, het inzetten van interventies en de evaluatie ervan, zijn ouders en leerlingen actief betrokken.</i>	<i>Geen info beschikbaar</i>

In 2018 is een werkgroep van het samenwerkingsverband, waaraan ook externe ketenpartners deelnemen aan de slag gegaan met het verhelderen van visie, werkwijzen en communicatielijnen in de uitvoeringspraktijk, zodat je van elkaar weet wat je van elkaar kunt verwachten (o.a. jeugdmaatschappelijk werk Assen, jeugdgezondheidszorg, politie). Dit kreeg een vervolg in 2019.

In maart 2019 is in het bestuurlijk overleg tussen gemeenten, samenwerkingsverbanden en MBO een nieuwe gezamenlijke Ontwikkelagenda Passend Onderwijs en Zorg voor Jeugd vastgesteld. In

september 2019 organiseerde het samenwerkingsverband een kick-off studiedag voor onderwijs en samenwerkingspartners uit de zorg. De voortgang op de doelen uit de Ontwikkelagenda wordt gevolgd via voortgangsrapportages. In het bestuurlijk overleg van november 2019 is deze besproken.

Het samenwerkingsverband is door de gemeenten uitgenodigd voor de marktconsultatie voor de nieuwe aanbestedingsronde jeugdzorg. De gemeenten hebben rekening gehouden met de input van het onderwijs, zoals bijvoorbeeld het creëren van ruimte voor een pilot geclusterde inzet jeugdzorg op speciaal onderwijs.

6.
Doel: Er is sprake van een effectieve voorlichting over taken en functies van het swv naar betrokkenen, waaronder ouders

<i>De website van het swv biedt actuele en toegankelijke informatie aan ouders en professionals</i>	<i>2018/2019: geen onderbouwing beschikbaar</i>
<i>Personeelsleden en ouders zijn op de hoogte van voor hen relevante zaken met betrekking tot de uitvoering van passend onderwijs in het swv.</i>	<i>2018-2019: geen onderbouwing beschikbaar</i>
<i>Scholen informeren ouders en professionals over de basis- en extra ondersteuning die zij bieden door middel van het publiceren van een actueel en leesbaar schoolondersteuningsprofiel op de website van de school.</i>	<i>2018-2019: grotendeels in orde</i>

Het samenwerkingsverband heeft een website (www.passendonderwijs-vo-22-01.nl). Deze website bevat informatie over taken en functies van het samenwerkingsverband en de wijze waarop daar invulling aan wordt gegeven. Het samenwerkingsverband geeft sinds januari 2017 enkele malen per jaar een digitale nieuwsbrief uit om betrokkenen van binnen en buiten het samenwerkingsverband en overige belangstellenden te informeren.

7.
Doel: De organisatie van het samenwerkingsverband is klein en slagvaardig en wordt gekenmerkt door korte lijnen en transparantie

<i>Er is sprake van een duidelijke verdeling van taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden, waarbij deze zo laag mogelijk in de organisatie zijn belegd.</i>	<i>2018-2019: geen onderbouwing beschikbaar</i>
<i>Er is sprake van weinig bureaucratie</i>	<i>2018-2019: geen onderbouwing beschikbaar</i>
<i>Er is sprake van scheiding van bestuur en toezicht</i>	<i>2019: Nog geen onafhankelijk toezicht volgens VO-raad-afspraken</i>
<i>De cyclus planning & control wordt volgens planning uitgevoerd.</i>	<i>2019: Gerealiseerd; voldoende inspectieoordeel</i>
<i>Het samenwerkingsverband voert een horizontale dialoog met belanghebbenden.</i>	<i>2019: Gerealiseerd; voldoende inspectieoordeel</i>
<i>Het samenwerkingsverband verantwoordt zich naar stakeholders.</i>	<i>2019: Gerealiseerd; voldoende inspectieoordeel</i>

In 2019 heeft het bestuur het eigen functioneren geëvalueerd en is besloten om een onafhankelijke voorzitter zonder stemrecht te werven, om zo meer onafhankelijkheid in het toezicht te brengen. Met ingang van 1 januari 2020 is de nieuwe onafhankelijke voorzitter gestart.

De Ondersteuningsplanraad (OPR) heeft openstaande vacatures die lastig in te vullen zijn. Voor de werkzaamheden van de OPR wordt verwezen naar het jaarverslag van de OPR.

In 2019 heeft de werkgroep (samen met het samenwerkingsverband primair onderwijs) de werkzaamheden actieplan AVG afgerond. Het samenwerkingsverband werkt conform de Algemene Verordening Gegevensbescherming. Er is een functionaris gegevensbescherming aangesteld.

Horizontale verantwoording en dialoog

Het samenwerkingsverband kent vele directe en indirect betrokken partners. Het samenwerkingsverband legt verantwoording af door diverse jaarverslagen en nieuwsbrieven te publiceren op de website van het swv. Daarnaast zijn bijeenkomsten met interne en externe partners volgens planning uitgevoerd. Er is sprake geweest van afstemming met onder meer de omliggende samenwerkingsverbanden voor primair onderwijs en voortgezet onderwijs, gemeenten, diverse zorgaanbieders, Kentalis, werkplein Drentse Aa, MBO. Op verzoek/uitnodiging van partijen is voorlichting en/of toelichting gegeven over passend onderwijs en het beleid van het samenwerkingsverband.

Personeelsbeleid

Het samenwerkingsverband heeft geen personeel in dienst. Voor een aantal medewerkers dat werkzaamheden uitvoert voor het samenwerkingsverband is een (detacherings)overeenkomst afgesloten met een schoolbestuur of een extern bureau, of zijn afspraken gemaakt met het swv 22.01 primair onderwijs. De directeur heeft voortgangsgesprekken gevoerd met de medewerkers die werkzaamheden verrichten voor het samenwerkingsverband.

8.

Doel: Het swv voert een deugdelijk financieel beleid, waarbij het uitgangspunt is dat ondersteuningsmiddelen zoveel als mogelijk via de schoolbesturen terug gaan naar de scholen/klassen.

<i>Het samenwerkingsverband is financieel gezond en kan op korte en lange termijn voldoen aan zijn financiële verplichtingen</i>	<i>Gerealiseerd</i>
<i>Rechtmatige verwerving en rechtmatige en doelmatige bestemming en aanwending van ondersteuningsmiddelen.</i>	<i>2019: Rechtmatigheid: voldoende oordeel inspectie 2019: Doelmatigheid: Geen oordeel, wel aandachtspunt inspectie</i>
<i>Schoolbesturen zetten middelen in, gericht op de doelen van passend onderwijs en zijn transparant over de inzet.</i>	<i>2019: Verbeterpunt</i>

Het samenwerkingsverband heeft te maken met een grote reserve. Het samenwerkingsverband heeft voor vier jaar een bedrag van €900.000 uit de reserve bestemd voor een duurzaam investeringsplan gericht op de thema's 'passend onderwijs op de werkvloer' en versterking speciale ondersteuningsvoorzieningen'. In 2018-2019 zijn diverse plannen opgesteld, van start gegaan en besproken in het schoolleidersplatform (feedback).

De verantwoording inzet middelen per school / schoolbestuur krijgt wisselend vorm. In 2019 verantwoordden meer scholen zich, conform de nieuwe afspraak, aan de hand van de doelen van het

Ondersteuningsplan. Het samenwerkingsverband is nog niet tevreden over de transparantie besteding middelen en voor 2020 staat een nieuwe verbeterlag op de rol. Over de wijze van verantwoording is ook gesproken in het netwerk van controllers van de verschillende schoolbesturen dat dit jaar voor het eerst plaatsvond.

In 2016 is een risicoanalyse uitgevoerd. Het samenwerkingsverband kent zeer beperkte risico's, welke verder worden afgedekt door beheersmaatregelen en een hoge reserve. Het voornemen was om na bekendwording van de nieuwe verdeelsystematiek middelen LWOO en PRO (gepland in het najaar van 2018) een actuele risicoanalyse op te stellen, bijbehorende beheersmaatregelen te actualiseren en de hoogte van het benodigde weerstandsvermogen opnieuw te bepalen. De rijksoverheid heeft de bekendmaking van de nieuwe verdeelsystematiek uitgesteld.

9.
Doel: Het samenwerkingsverband voert kwaliteitszorg uit gericht op verbetering.

<i>Er is een vastgesteld ondersteuningsplan</i>	<i>1-8-2018: gerealiseerd</i>
<i>Op basis van conclusies uit de zelfevaluatie werkt het samenwerkingsverband beargumenteerd en doelgericht aan verbeteractiviteiten en vernieuwing,</i>	<i>Inspectierapport 2019: voldoende</i>
<i>Het bestuur van het samenwerkingsverband kent een professionele kwaliteitscultuur en functioneert transparant en integer. Het bestuur van het swv legt intern en extern toegankelijk en betrouwbaar verantwoording af over doelen en resultaten en voert daarover actief een dialoog.</i>	<i>Inspectierapport 2019: voldoende</i>

Inspectieoordeel

Op 5 en 17 juni heeft inspectieonderzoek plaatsgevonden. Daarbij is het onderzoek op Dr. Nassau College Quintus gebruikt als verificatieonderzoek. Uit het onderzoek kwam naar voren dat het samenwerkingsverband de kwaliteit op alle onderdelen op orde heeft. De belangrijkste conclusies zijn:

Wat gaat goed:

- Er is voor alle leerlingen een passende onderwijsplaats
- Thuiszitters en risicoleerlingen zijn goed in beeld
- Scholen en ouders krijgen op tijd bericht als leerlingen extra ondersteuning nodig hebben in het voortgezet speciaal onderwijs of het praktijkonderwijs
- Het samenwerkingsverband is financieel gezond

Wat kan beter?

- Onafhankelijkheid van de intern toezichthouders regelen

Wat moet beter?

We hebben binnen ons onderzoek geen punten gevonden die beter moeten. Het samenwerkingsverband voldoet aan alles wat er nodig is.

Klachten en geschillen

Er zijn geen formele klachten ingediend of geschillen aanhangig gemaakt. Het afgelopen schooljaar is een enkele keer door ouders of andere betrokkenen telefonisch contact opgenomen over (mogelijke) klachten met betrekking tot de inzet van ondersteuning bij een school of uitvoering van de zorgplicht. Deze ouders of betrokkenen zijn geïnformeerd over wet- en regelgeving, afspraken in het samenwerkingsverband en hetgeen zij van een school of schoolbestuur mogen verwachten en

doorverwezen naar de betreffende schoolleiding en afhankelijk van de situatie naar de consulent passend onderwijs.

Kwaliteitskalender

Het samenwerkingsverband heeft een kwaliteitskalender vastgesteld (opgenomen in het Ondersteuningsplan) waarin de verschillende kwaliteitsdocumenten worden beschreven. In 2019 heeft het swv uitvoering gegeven aan de onderdelen van de kwaliteitskalender.

4. Kwaliteitsontwikkeling en verbetering

In het Ondersteuningsplan 2018 -2022 zijn de volgende ontwikkelpunten benoemd:

- Verbeteren thuiszittersaanpak
- Concretiseren van het niveau van basisondersteuning en zicht krijgen op en verbeteren van de kwaliteit van de basisondersteuning in de praktijk
- Versterken van de reboundvoorzieningen op de scholen
- Uitwerken keuzes ten aanzien van LWOO/PRO
- Implementeren handelingsgericht werken
- Integreren CvA en PCL
- Verkorten van de termijnen in besluitvormingsprocessen rond toewijzing en start van (extra) ondersteuning.
- Verbinding passend onderwijs en VSV-beleid
- Verbinding onderwijs en zorg
- Afbouwen reserve op basis van risico-analyse

Vanuit het jaarverslag 2017-2018 is daar het volgende aan toegevoegd:

- Scholingsplan en intervisienetwerken
- Samenwerking VSO en regulier VO omtrent HAVO-leerlingen
- Wijze van verantwoording inzet middelen door schoolbesturen
- AVG vervolg

De ontwikkelpunten zijn uitgewerkt in het jaarplan 2018-2019 en 2019-2020.

5. Verslag van de toezichthouder

De wet Goed Bestuur, met name de scheiding van bestuur en intern toezicht, is met de inwerkingtreding van de Wet Passend Onderwijs ook van toepassing op het SWV. Het bestuur van het SWV heeft gekozen voor het bestuur/directiemodel. Het bestuur is eindverantwoordelijk voor de instandhouding van het SWV en heeft ook de rol van intern toezichthoudend orgaan. De meeste bestuursbevoegdheden worden gemandateerd of gedelegeerd aan de directeur van het SWV. De Code Goed Onderwijsbestuur VO wordt gehanteerd (geen afwijkingen).

Samenstelling bestuur		
Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Noord- en Midden Drenthe	Marcel Klaverkamp	Vanaf 1/1/2018
Stichting Christelijk Voortgezet Onderwijs Vincent van Gogh	Alice Vellinga	Vanaf 1/8/2018
Stichting Agrarisch Opleidingscentrum Terra	Trijnie Vos (pl. vervangend voorzitter)	Vanaf 1/9/2017
Stichting RENN4	Leendert de Boom Jeep Jonker	Tot 1/9/2019 Vanaf 1/9/2019
Stichting Gereformeerde Scholen Groep	Johan Leever	Vanaf 1/9/2015
Stichting Plateau openbaar onderwijs Assen	Paul Moltmaker (voorzitter) vacature	Tot 1/9/2019 Vanaf 1/9/2019
Gemeente Assen	Linze van der Tuin (penningmeester)	Vanaf 1/10/2006

De leden van het bestuur worden afgevaardigd door het schoolbestuur en zijn binnen dit schoolbestuur bestuurder dan wel directeur van de school/vestiging. De leden van bestuur ontvangen geen vergoeding voor hun werkzaamheden voor het samenwerkingsverband.

In 2019 heeft het bestuur op de volgende data vergaderd:

- 15 februari
- 12 april
- 21 juni
- 11 oktober
- 13 december

Van iedere vergadering zijn notulen en een besluitenlijst vastgelegd.

In 2019 heeft de toezichthouder onder meer de volgende besluiten genomen:

- Invoering, werving en benoeming onafhankelijk voorzitter zonder stemrecht
- Vaststelling jaarrekening 2018
- Vaststelling begroting 2020 en meerjarenperspectief
- Aanwijzen externe accountant
- Vaststelling medezeggenschapsstatuut en medezeggenschapsreglement
- Opting out LWOO
- Vaststelling Ontwikkelagenda passend Onderwijs en Zorg voor Jeugd 2019-2021
- Jaarverslag 2018 is besproken en vastgesteld

Andere onderwerpen die aan de orde zijn geweest zijn onder andere:

- Governance, waaronder het onafhankelijk toezicht (rechtmatige verwerving en rechtmatige en doelmatige besteding van middelen) en het eigen functioneren;
- Algemene Verordening Gegevensbescherming
- Invoering en werving van een functionaris gegevensbescherming
- Samenwerking en beleid Jongeren in Kwetsbare Posities
- Verbinding passend onderwijs en zorg voor jeugd.
- Aanpak thuiszitters
- Inspectiebezoek 5 en 19 juni 2019
- Uitspraak Landelijke Bezwaaradviescommissie Toelating (LBT)
- Accountantsverslag 2018

Op 22 maart 2019 en op 27 november 2019 heeft een vertegenwoordiging uit het bestuur samen met de directeur op overeenstemmingsgericht overleg gevoerd over het Ondersteuningsplan en over de ontwikkelagenda passend Onderwijs en Zorg voor Jeugd.

Het bestuur in de rol van toezichthouder heeft twee keer overleg gevoerd met de Ondersteuningsplanraad. Marcel Kalverkamp is in juni 2019 aangeschoven bij de vergadering van de OPR en de voorzitter van de OPR is in december 2019 aangeschoven bij een bestuursvergadering.

Het toezichthoudend orgaan treedt op als werkgever voor het uitvoerend bestuur. Er hebben zich geen wijzigingen voorgedaan in de dienstbetrekking. Vorig jaar heeft evaluatie van het uitvoerend bestuur plaatsgevonden.

In 2019 hebben zich geen situaties voorgedaan met een (potentieel) tegenstrijdig belang. De bestuursleden zijn zich bewust van het risico van tegenstrijdige belangen en treden in de bestuursvergaderingen nadrukkelijk naar voren in de rol van toezichthouder gericht op het algemeen belang. De regio heeft te maken met krimp. De besturen voor regulier voortgezet onderwijs hebben met elkaar de intentie uitgesproken om samen op te trekken voor het behoud van een goede onderwijsinfrastructuur in de regio.

6. Financiële verantwoording

De jaarrekening is opgesteld volgens de wettelijke bepalingen en richtlijnen van het ministerie van OCW. Vanaf verslagjaar 2008 zijn dit de vereisten volgens Boek 2- Titel 9 – Burgerlijk Wetboek. Bij het opstellen van de jaarrekening is verder de Regeling Jaarverslaglegging voor Onderwijsinstellingen (RJ 660) gevolgd.

	2016	2017	2018	2019	norm
Liquiditeit	5,06	19,77	3,81	3,54	0,5 tot 1
Solvabiliteit	80,20%	94,90%	73,70%	71,72%	> 25%
Weerstandsvermogen	25,80%	12,60%	12,70%	11,24%	10 tot 40

De liquiditeitsratio geeft aan in welke mate een organisatie in staat is aan zijn korte termijn verplichtingen te voldoen. Het samenwerkingsverband is prima in staat om aan haar korte termijn verplichtingen te voldoen. De ratio ligt de afgelopen jaren ruim boven de gestelde norm. De ratio is in 2017 sterk gestegen omdat de kortlopende schulden sterk zijn afgenomen. In 2018 zijn de schulden hoger in verband met het uit te betalen resultaat 2018 aan de schoolbesturen. Hetzelfde geldt voor de 2019. Er zal nog een resultaatuitkering 2019 plaatsvinden in 2020 voor € 269.960.

De solvabiliteit geeft aan in hoeverre een organisatie in staat is aan haar lange termijn verplichtingen te kunnen voldoen. Ook hier laat de ratio zien dat het samenwerkingsverband daar prima toe in staat is. Deze ratio is iets lager dan voorgaand jaar in verband met de lagere reserves door het verlies over 2019. Dit verlies is begroot en betreft de uitgaven voor het duurzaam investeringsplan.

Het weerstandsvermogen geeft de vrije vermogensbuffer aan om calamiteiten op te vangen. Deze ratio valt binnen de grenzen van de algemeen gestelde norm hiervoor. Vanaf 2017 (2016 is meegenomen in de vergelijkende cijfers) worden de inkomsten die vanuit het rijk direct aan het schoolbestuur worden uitbetaald, via het samenwerkingsverband verantwoord. De buffer wordt dus ten opzichte van een hoger bedrag aan inkomsten berekend, wat een verlagend effect op deze ratio heeft. Het bestuur heeft voldoende vermogen om calamiteiten op te vangen. Voor de toelichting op de balans wordt verwezen naar de continuïteitsparagraaf.

Treasury verslag

Op basis van het voor het samenwerkingsverband geldende risicoprofiel ligt het voor de hand dat reserves worden opgebouwd. Omdat het bestuur de beschikbare reserves uit overheidsmiddelen heeft verkregen en/of verkrijgt, past het in de verantwoordelijkheid van het bestuur om de beschikbare middelen risicovrij te beleggen. Het financieren en beleggen is ondergeschikt en dienend aan de primaire doelstelling van het samenwerkingsverband, te weten het realiseren van een samenhangend geheel van ondersteuningsvoorzieningen binnen en tussen alle scholen. Gelden worden weggezet op bank- / spaarrekeningen en zijn vrij opneembaar.

Het treasurybeleid is conform het voorschrift beleggen en belenen van het ministerie. De treasuryfunctie is ondergebracht bij het bestuur. De uitvoering is gemandateerd aan de directeur.

Exploitatie				
	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Begroting 2019	Vershil
Baten				
Rijksbijdragen	11.965.843	12.041.000	11.613.401	427.599
Overige baten	-	-	-	-
Totaal baten	11.965.843	12.041.000	11.613.401	427.599
Lasten				
Personeelslasten	-	-	-	-
Afschrijvingen	-	-	-	-
Huisvestingslasten	-	-	-	-
Overige lasten	1.045.324	942.098	1.143.610	-201.512
Doorbetalingen aan schoolbesturen	10.853.754	11.266.926	10.694.791	572.135
Totaal lasten	11.899.078	12.209.024	11.838.401	370.623
Saldo baten en lasten	66.765	-168.024	-225.000	56.976
Financiële baten en lasten	2	2	-	2
Netto resultaat	66.767	-168.022	-225.000	56.978

Het samenwerkingsverband wordt bekostigd vanuit het rijk. De inkomsten zijn 3,69% hoger dan begroot door normaanpassingen op basis van de referentiesystematiek over de bekostiging van kalenderjaar 2019. Daarnaast waren het aantal nieuwkomers per 1 oktober 2018 niet bekend bij het opstellen van de begroting. Het gaat hierbij om 102 leerlingen.

De lasten van het samenwerkingsverband zijn ondergebracht in programma's. Aan de hand van deze programma's worden de middelen verstrekt aan de schoolbesturen die vallen onder het samenwerkingsverband. Het gaat hierbij om de volgende programma's:

- Basisondersteuning scholen: bedrag dat beschikbaar wordt gesteld voor basisondersteuning per leerling. Een kwalitatief sterke basisondersteuning op scholen is de belangrijkste voorwaarde om leerlingen een passend onderwijsaanbod te kunnen bieden. Voor VO en (V)SO leerlingen.
- Duurzaam Investeringsplan: In de periode 2019 t/m 2022 wordt in totaal € 900.000,- uit de reserve ingezet op basis van het kader duurzaam investeringsplan. Dit bedrag wordt in vier gelijke termijnen opgenomen in de meerjarenbegroting.
- Nieuwe arrangementen: In 2019 zijn de uitgaven: paramedici, verpleegkundige en ab cluster 3, orthopedagoog versterking rebound, consulent passend onderwijs, VSO-plusarrangement, thuiszittersbudget, bijdrage aan inzet maatschappelijk werk. De uitgaven worden deels door het samenwerkingsverband centraal besteed, en deels op aanvraag

verstrekt aan schoolbesturen. Het VSO-plus arrangement wordt als bedrag per leerling uitbetaald.

- Regionaal arrangement rebound: bedrag per leerling; voor het inrichten van reboundvoorzieningen op reguliere VO-scholen.
- Tripartiete gevolgen / inzet expertise: Dit betreft de kosten van personeel dat is overgenomen van Rec3 en Renn4 in het kader van de tripartiete overeenkomst. De tripartiete overeenkomst is afgerond. Met ingang van 2018 start een afbouwregeling: 2018 100% vergoeding, 2019: 50% vergoeding, 2020: 0% vergoeding van de eerder vastgestelde loonkosten. Het bedrag dat uitgespaard wordt, wordt naar rato van het aantal leerlingen verdeeld over de scholen.
- Schoolbrede projecten: innovatiebudget.
- Groei VSO: Dit bedrag is bedoeld om de tussentijdse groei op VSO-scholen (tussen 1 oktober en 1 februari) te bekostigen.
- Bijdrage aan scholen: Na aftrek van alle kosten blijft een bedrag over dat naar rato van het leerlingenaantal wordt verdeeld over de scholen. Scholen kunnen dit naar eigen keuze inzetten gericht op de doelen van passend onderwijs.
- Uitbetaling resultaat lwoo/pro: Het werkelijke aantal leerlingen Lwoo/pro is lager dan op de teldatum waarop de bekostiging is gebaseerd (1/12/2012). Dit bedrag wordt, in afwachting van regeringsbeleid ten aanzien van de verdeling van middelen lwoo/pro, zichtbaar in de begroting gemaakt. De middelen worden naar rato van het leerlingenaantal over de scholen verdeeld.

De overige lasten zijn € 201.500 lager dan begroot. Dit heeft vooral te maken met de volgende programma's:

- Programma 2: duurzaam investeringsplan: Voor de jaren 2020 t/m 2023 wordt hiervoor jaarlijks € 225.000 beschikbaar gesteld. In 2019 is hiervan € 167.000 besteed. Het restant van € 58.000 blijft beschikbaar voor de komende jaren.
- programma 3: nieuwe arrangementen. Deze gelden worden op aanvraag verstrekt. Hiervoor is begroot € 400.000, € 312.000 op aanvraag. Er is besteed aan VSO plus arrangement € 53.000. Deze is opgenomen onder doorbetaling aan schoolbesturen.
- Programma 6: schoolbrede projecten: hiervoor is begroot € 180.000, besteed € 102.000.
- Programma 9 en 10: kosten overhead samenwerkingsverband. Deze kosten zijn € 16.000 hoger uitgevallen dan begroot. Dit heeft vooral te maken met de het feit dat per september 2019 de detachering van directie en secretariaat btw-plichtig is.
- In 2019 is een subsidie hoogbegaafdheid aangevraagd bij OCW en toegekend. In 2019 is hiervoor € 6.000 uitgegeven onder overige lasten (niet begroot). Voor verdere toelichting op deze subsidie zie blz. 24.

De doorbetaling aan schoolbesturen is € 572.100 hoger dan begroot. Dit wordt met name veroorzaakt door:

- De hogere rechtstreeks uitbetaling door DUO aan V(S)O leerlingen, leerlingen LWOO en leerlingen PRO door de normaanpassingen naar aanleiding van de referentiesystematiek ad € 162.000.
- Een tussentijdse resultaat uitkering ad € 158.800 naar aanleiding van de normaanpassingen gedurende 2019.
- Voor inkomensoverdracht inzake groei VSO is begroot € 175.000, uitbetaald is in 2019 € 107.600.
- Voor het VSO plusarrangement is uitbetaald € 53.000; deze uitgaven vallen onder programma 3 die is begroot onder overige lasten.
- Er zal nog een resultaatuitkering in 2020 worden gedaan voor € 269.700 (€ 34 per leerling vo/vso).

7. Continuïteitsparagraaf

Kengetal	2017	2018	2019	2020	2021	2021
personele bezetting in FTE	-	-	-	-	-	-
- management/directie	-	-	-	-	-	-
- onderwijzend personeel	-	-	-	-	-	-
- overige medewerkers	-	-	-	-	-	-
leerlingenaantal (vo + vso) per 1/10	8.237	8.122	7.834	7.677	7.524	7.374

Het samenwerkingsverband heeft geen personeel in dienst.

De leerlingenaantallen van het samenwerkingsverband laten een lichte daling zien voor de komende jaren wegens bevolkingskrimp in de regio.

Meerjarenbalans

Balans				
ACTIVA	Realisatie 2019	2020	2021	2022
<i>TOTAAL VASTE ACTIVA</i>	-	-	-	-
<i>VLOTTENDE ACTIVA</i>				
<i>Vorderingen</i>	22	23	22	22
<i>Liquide middelen</i>	1.886.500	1.592.713	1.343.849	1.108.260
<i>TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA</i>	1.886.522	1.592.736	1.343.871	1.108.282
TOTAAL ACTIVA	1.886.522	1.592.736	1.343.871	1.108.282
PASSIVA				
<i>EIGEN VERMOGEN</i>	1.353.007	1.070.007	845.007	620.007
Algemene reserve	620.492	620.007	620.007	620.007
Bestemmingsreserve publiek	732.515	450.000	225.000	-
<i>VOORZIENINGEN</i>	-	-	-	-
<i>LANGLOPENDE SCHULDEN</i>	-	-	-	-
<i>KORTLOPENDE SCHULDEN</i>	533.515	522.729	498.864	488.275
Totale Passiva	1.886.522	1.592.736	1.343.871	1.108.282

Het samenwerkingsverband heeft geen activa in haar bezit.

De algemene reserve is gevormd uit de resultaten uit voorgaande boekjaren en dient ter dekking van calamiteiten. In 2018 is een duurzaam investeringsplan vastgesteld waarvoor een bestemmingsreserve is gevormd van € 900.000 voor de komende vier jaar. De reserves zijn nagenoeg helemaal liquide, er zijn maar minimale vorderingen en schulden.

Baten	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
3.1 Rijksbijdragen	12.041.000	11.542.081	11.191.186	10.948.851
3.5 Overige baten	-	137.239	-	-
Totale Baten	12.041.000	11.679.320	11.191.186	10.948.851
Lasten				
4.1 Personeelslasten	-	-	-	-
4.2 Afschrijvingen	-	-	-	-
4.3 Huisvestingslasten	-	-	-	-
4.4 Overige lasten	942.098	1.228.254	1.146.938	1.102.508
4.5 Doorbetaling aan schoolbesturen	11.266.926	10.734.066	10.269.248	10.071.343
Totale Lasten	12.209.024	11.962.320	11.416.186	11.173.851
Resultaat uit normale bedrijfsvoering	168.024-	283.000-	225.000-	225.000-
5.0 Financiële baten en lasten	2	-	-	-
Bedrijfsresultaat	168.022-	283.000-	225.000-	225.000-

Toekomstige ontwikkelingen

De regio van het samenwerkingsverband kent een lichte daling van het aantal leerlingen, dit is terug te zien in de dalende trend van de inkomsten. Onder de overige lasten vallen de projecten en beheerslasten die vanuit het samenwerkingsverband worden gemaakt. De doorbetaling aan de schoolbesturen is op basis van het ondersteuningsplan en laat een lichte daling zien door de krimp. Voor de jaren 2018-2022 is een nieuw ondersteuningsplan opgesteld. De hieruit voortvloeiende baten en lasten zijn in de meerjarenbegroting verwerkt. De overheid heeft aangekondigd dat de verdeelsystematiek gaat veranderen voor de LWOO en PRO middelen. Hoe deze er precies wordt is nog niet geheel duidelijk. Onze inschatting is dat er minder middelen voor ons samenwerkingsverband beschikbaar komen, maar dat we dit binnen het samenwerkingsverband kunnen opvangen. Indien er voldoende duidelijkheid is over de definitieve wijzigingen zullen de gevolgen worden opgenomen in de meerjarenbegroting.

Het samenwerkingsverband heeft voor de komende vier jaar een bedrag van €900.000 uit de reserve bestemd voor een duurzaam investeringsplan gericht op de thema's 'passend onderwijs op de werkvloer' en versterking speciale ondersteuningsvoorzieningen'. In de meerjarenbegroting is dit als negatief resultaat begroot voor de jaren 2019 t/m 2022.

In 2019 is een subsidie hoogbegaafdheid aangevraagd bij OCW en toegekend. Het subsidiebedrag bedraagt € 189.652 te besteden tot 1 augustus 2023. Voorwaarde voor deze subsidie is een eigen bijdrage door het samenwerkingsverband (cofinanciering). Uit de activiteitenbegroting blijkt het aandeel van de eigen bijdrage, dit is 59%. Een deel van deze eigen bijdrage wordt gedaan door 2 schoolbesturen in het 1e jaar van het project. Dit is als overige baten opgenomen in de begroting 2020 (cofinanciering), in totaal € 137.239.

Risicoanalyse

In 2016 is een risicoanalyse opgesteld. De hierin gesignaleerde risico's zijn voor het grootste deel middels de begroting afgedekt. De organisatie kent geen structurele beheerslasten, zo is er geen personeel in dienst en is er geen inventaris of andere activa in bezit. Hier volgen dus geen lasten of risico's uit en maakt de organisatie zeer flexibel om in te spelen op nieuwe ontwikkelingen. Daarnaast is het weerstandsvermogen groot genoeg om onvoorziene tegenvallers op te vangen. Jaarlijks wordt de jaarbegroting opgesteld en de meerjarenbegroting geactualiseerd. Periodiek wordt een rapportage opgesteld over de gerealiseerde cijfers ten opzichte van de begroting. Bij afwijkingen kan zo tijdig worden bijgestuurd.

Corona

Het coronavirus heeft voor een pandemie gezorgd die ook in Nederland heeft geleid tot een crisis. De crisis heeft over het verslagjaar 2019 geen gevolgen gehad en heeft daarmee geen gevolgen voor de feitelijke situatie op balansdatum. In 2020 hebben overheidsmaatregelen om het virus in te dammen grote gevolgen voor de samenleving. Voor het onderwijs betekent dit dat in maart 2020 alle scholen gesloten zijn. Door de overheid is inmiddels besloten dat scholen in het voortgezet onderwijs vanaf 1 juni 2020 gefaseerd weer open mogen. De (gedeeltelijke) sluiting heeft direct gevolgen voor het lesgeven bij scholen die zijn aangesloten bij het samenwerkingsverband, wat digitaal en op afstand moet plaatsvinden. Dit vraagt veel extra afstemming met de leerlingen, de leerkrachten en de ouders. Kinderen met een extra ondersteuningsbehoefte kunnen door de afstand wellicht minder passend geholpen worden. Het is nu nog moeilijk in te schatten welke situaties hier kunnen gaan ontstaan en hoe de juiste ondersteuning zal moeten worden gegeven.

Welke consequenties dit zal hebben voor het personeel werkzaam voor het samenwerkingsverband en de aangesloten schoolbesturen, rond de verzwarende van de zorgtaak en eventueel uitval door ziekte zijn ook nog moeilijk in te schatten. Met de huidige informatie gaan we er vanuit dat de beschikbaarheid van lesmateriaal, personele en digitale ondersteuning voorlopig voldoende beschikbaar is en blijft bij het samenwerkingsverband en de aangesloten schoolbesturen. Financieel verwachten we geen directe grote gevolgen op de inkomsten en uitgaven. Daarmee voorzien we ook geen gevolgen voor de continuïteit.

8. Jaarrekening

Stg. SWV Passend Onderwijs
VO 22.01 Noord- en Midden
Drenthe

Financieel jaarverslag 2019

Inhoudsopgave

Toelichting op onderdelen van het jaarverslag	Pagina
Financiële kengetallen	30
Jaarrekening	
Balans per 31 december 2019	31
Staat van baten en lasten over 2019	33
Kasstroomoverzicht	34
Toelichting behorende tot de jaarrekening:	35
Grondslagen	35
Toelichting op de de balans per 31 december 2019	36
Niet uit de balans blijvende verplichtingen	38
Gebeurtenissen na balansdatum	38
Model G, Overzicht doelsubsidies OCW	39
Toelichting op de staat van baten en lasten over 2019	40
Overzicht verbonden partijen	41
Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector	42
Bestemming van het resultaat	44
Gegevens over de rechtspersoon	45
Overige gegevens	
Controleverklaring	46

Financiële kengetallen

Aan de hand van de jaarrekening kunnen een aantal kengetallen en ratio's worden berekend die verder inzicht kunnen geven in de gevolgen van het gevoerde beleid over het boekjaar en waardoor het beeld uit de jaarrekening kan worden verduidelijkt.

<u>Kengetallen</u>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
<u>Rentabiliteit</u> <i>Exploitatieresultaat in een percentage van de totale baten.</i> De rentabiliteit geeft aan in hoeverre de inkomsten en uitgaven van een instelling elkaar in evenwicht houden.	-1%	1%
<u>Current ratio</u> <i>Verhouding vlottende activa en kortlopend vreemd vermogen.</i> Deze verhouding geeft aan in hoeverre de organisatie in staat is aan haar korte termijnverplichtingen te voldoen. Een waarde tussen de 1,5 en 2 is goed. Ligt de waarde boven de 1,5 dan is de organisatie in staat aan haar korte termijnverplichtingen te voldoen.	3,54	3,81
<u>Solvabiliteit 1</u> <i>Eigen vermogen in percentage van het totale vermogen</i>	71,7%	73,7%
<u>Solvabiliteit 2</u> <i>Eigen vermogen plus voorzieningen / totale passiva</i> De solvabiliteit geeft aan in hoeverre de organisatie in staat is aan haar lange termijnverplichtingen te voldoen. 25% a 50% wordt als goed aangemerkt. Is de waarde hoger dan 25% (solvabiliteit 1) dan is de organisatie in staat om aan haar lange termijn verplichtingen te voldoen. Bij solvabiliteit 2 wordt door het ministerie van OCW een signaleringswaarde gehanteerd van 30%.	71,7%	73,7%
<u>Weerstandsvermogen</u> <i>(Eigen vermogen minus Materiele vaste activa) / Totale baten</i> Het weerstandsvermogen geeft de vrije vermogensbuffer aan voor het opvangen van calamiteiten. Een percentage tussen de 5 en 20 procent wordt gezien als voldoende buffer.	11,2%	12,7%

A.1.1 Balans per 31 december 2019

(na verwerking resultaatbestemming)

1.	Activa	31 december 2019	31 december 2018
1.5	Vorderingen	22	21.823
1.7	Liquide middelen	1.886.500	2.041.382
	Totaal vlottende activa	<u>1.886.522</u>	<u>2.063.205</u>
	Totaal activa	<u><u>1.886.522</u></u>	<u><u>2.063.205</u></u>

2.	Passiva	31 december 2019	31 december 2018
2.1	Eigen vermogen	1.353.007	1.521.029
2.4	Kortlopende schulden	533.515	542.176
	Totaal passiva	<u>1.886.522</u>	<u>2.063.205</u>

A.1.2 Staat van baten en lasten over 2019

	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
3. Baten			
3.1 Rijksbijdrage OCW	<u>12.041.000</u>	<u>11.613.401</u>	<u>11.965.843</u>
Totaal baten	12.041.000	11.613.401	11.965.843
4. Lasten			
4.4 Overige lasten	942.098	1.143.610	1.045.324
4.5 Doorbetalingen aan schoolbesturen	<u>11.266.926</u>	<u>10.694.791</u>	<u>10.853.754</u>
Totaal lasten	<u>12.209.024</u>	<u>11.838.401</u>	<u>11.899.078</u>
Saldo baten en lasten	168.025-	225.000-	66.764
5 Financiële baten en lasten	2	-	2
Netto resultaat	<u><u>168.022-</u></u>	<u><u>225.000-</u></u>	<u><u>66.766</u></u>

A.1.3 Kasstroomoverzicht

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat voor financiële baten en lasten	168.025-	66.764
<i>Aanpassingen voor:</i>		
<i>Veranderingen in vlottende middelen:</i>		
- Vorderingen	21.801	19.480-
- Kortlopende schulden	<u>8.661-</u>	<u>464.716</u>
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties	154.885-	512.000
Ontvangen interest	<u>2</u>	<u>2</u>
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	154.883-	512.003
	<hr/>	<hr/>
	-	-
Mutatie liquide middelen	154.883-	512.003
Beginstand liquide middelen	2.041.382	1.529.380
Mutatie liquide middelen	<u>154.883-</u>	<u>512.003</u>
Eindstand liquide middelen	<u><u>1.886.499</u></u>	<u><u>2.041.382</u></u>

Toelichting behorende tot de jaarrekening:

Grondslagen

De activiteiten van Stg. SWV Passend Onderwijs VO22.01 Noord- en Midden Drenthe richt zich op het realiseren van een samenhangend geheel van onderwijsvoorzieningen zowel binnen al tussen voortgezet onderwijs scholen en in samenwerking met de scholen voor speciaal voortgezet onderwijs.

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld volgens de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. In deze regeling is vastgesteld dat de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (in het bijzonder RJ 660 Onderwijsinstellingen) van toepassing zijn, met inachtneming van de daarin aangeduide uitzonderingen.

Voor zover niet anders is vermeld worden activa, voorzieningen en schulden opgenomen tegen de nominale waarde.

De genoemde bedragen, voorzover niet anders vermeld, zijn opgenomen in hele euro's.

Het kasstroomoverzicht is opgenomen volgens de indirecte methode. De toelichting vloeit voort uit de toelichting op de afzonderlijke posten in de jaarrekening en is daarom niet apart opgenomen.

Vorderingen

Bij eerste verwerking worden de vorderingen opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en de geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. De vorderingen worden verminderd met de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van het bestuur. De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Algemene reserve

De Algemene reserve betreft een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag en wordt opgebouwd uit resultaatbestemming van overschotten die ontstaan uit het verschil tussen werkelijke baten en lasten.

Bestemmingsreserves

Onder overige reserves is een bestemmingsreserve opgenomen voor het duurzaam investeringsplan om een impuls te geven aan de kwaliteit van het passend onderwijs. Dit plan heeft een looptijd t/m 2022.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Deze is gelijk aan de nominale waarde

Grondslagen voor resultaatbepaling

Baten

Onder baten wordt verstaan de van overheidswege toegekende (normatieve) bijdrage OCW, overige OCW subsidies en (gemeentelijke) overheidsbijdragen, alsmede de van derden toegekende overige bijdragen. De baten worden toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben.

Lasten

De lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben. De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen. Verliezen die hun oorsprong vinden in het boekjaar worden in aanmerking genomen zodra deze voorzienbaar zijn.

A.1.4 Toelichting op de balans per 31 december 2019

1.5 Vorderingen

	31 december 2019	31 december 2018
1.5.6 Overige overheden	-	744
<i>Overige overlopende activa</i>	<u>22</u>	<u>21.079</u>
1.5.8 Overlopende activa	22	21.079
Totaal Vorderingen	<u><u>22</u></u>	<u><u>21.823</u></u>

De vorderingen hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

1.7 Liquide middelen

	31 december 2019	31 december 2018
1.7.2 Banken	1.886.500	2.041.382
NL23ABNA0459132962	1.464.758	
NL35ABNA0591832917	181.314	
NL43ABNA0430272677	240.427	
	<u>1.886.500</u>	<u>2.041.382</u>

2.1 Eigen vermogen

	Boekwaarde per 31 december 2018	Mutaties 2019		Boekwaarde per 31 december 2019
		Bestemming resultaat	Overige mutaties	
2.1.1 Algemene reserve	621.029	537-	-	620.492
2.1.2 Bestemmingsreserve publiek	900.000	167.485-	-	732.515
	<u>1.521.029</u>	<u>168.022-</u>	<u>-</u>	<u>1.353.007</u>

Toelichting Bestemmingsreserve publiek:

	Boekwaarde per 31 december 2018	Mutaties 2019		Boekwaarde per 31 december 2019
		Bestemming resultaat	Overige mutaties	
Overige reserve	900.000	167.485-	-	732.515
	<u>900.000</u>	<u>167.485-</u>	<u>-</u>	<u>732.515</u>

In 2018 is een bestemmingsreserve van € 900.000 gevormd voor het duurzaam investeringsplan om een impuls te geven aan de kwaliteit van het passend onderwijs. In 2019 is hier € 167.485 aan uitgegeven. Dit wordt ten laste gebracht van de reserve. Het duurzaam investeringsplan heeft een looptijd t/m 2022.

2.4 Kortlopende schulden

	31 december 2019	31 december 2018
2.4.3 Crediteuren	60.604	508.676
2.4.9 Overige kortlopende schulden	-	15.078
2.4.10.4 <i>Vooruitontvangen termijnen OCW niet geormerkt</i>	43.433	-
2.4.10.8 <i>Overlopende passiva algemeen</i>	429.478	18.422
2.4.10 Totaal overlopende passiva	<u>472.911</u>	<u>18.422</u>
Totaal kortlopende schulden	<u><u>533.515</u></u>	<u><u>542.176</u></u>

De kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

2.5 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Er is een contract met Onderwijsbureau Meppel. Dit contract wordt periodiek verlengd.

Gebeurtenissen na balansdatum

Het coronavirus heeft voor een pandemie gezorgd die ook in Nederland heeft geleid tot een crisis. De crisis heeft over het verslagjaar 2019 geen gevolgen gehad en heeft daarmee geen gevolgen voor de feitelijke situatie op balansdatum. In 2020 hebben overheidsmaatregelen om het virus in te dammen grote gevolgen voor de samenleving. Voor het onderwijs betekent dit dat in maart 2020 alle scholen gesloten zijn. Door de overheid is inmiddels besloten dat scholen in het voortgezet onderwijs vanaf 1 juni 2020 gefaseerd weer open mogen. De (gedeeltelijke) sluiting heeft direct gevolgen voor het lesgeven bij scholen die zijn aangesloten bij het samenwerkingsverband, wat digitaal en op afstand moet plaatsvinden. Dit vraagt veel extra afstemming met de leerlingen, de leerkrachten en de ouders. Kinderen met een extra ondersteuningsbehoefte kunnen door de afstand wellicht minder passend geholpen worden. Het is nu nog moeilijk in te schatten welke situaties hier kunnen gaan ontstaan en hoe de juiste ondersteuning zal moeten worden gegeven.

Welke consequenties dit zal hebben voor het personeel werkzaam voor het samenwerkingsverband en de aangesloten schoolbesturen, rond de verzwaaring van de zorgtaak en eventueel uitval door ziekte zijn ook nog moeilijk in te schatten. Met de huidige informatie gaan we er vanuit dat de beschikbaarheid van lesmateriaal, personele en digitale ondersteuning voorlopig voldoende beschikbaar is en blijft bij het samenwerkingsverband en de aangesloten schoolbesturen. Financieel verwachten we geen directe grote gevolgen op de inkomsten en uitgaven. Daarmee voorzien we ook geen gevolgen voor de continuïteit.

Model G, Overzicht doelsubsidies OCW

G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule

De prestatie is ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking:

Omschrijving	Kenmerk	Datum	Totaalbedrag toewijzing (€)	Ontvangen in 2019	Geheel uitgevoerd en afgerond	Nog niet geheel afgerond
Subsidie begaafde leerlingen po en vo	HBL19061	30-10-2019	183.652	45.913		X
			<u>183.652</u>	<u>45.913</u>		

G2 Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule

G2-A Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Kenmerk	Datum	Bedrag toewijzing (€)	Ontvangen t/m 2018	Lasten t/m 2018	Stand begin 2019	Ontvangen in 2019	Lasten in 2019	Te verrekenen 31-12-19
Aflopend			-	-	-	-	-	-	-

G2-B Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Kenmerk	Datum	Bedrag toewijzing (€)	Ontvangen t/m 2018	Lasten t/m 2018	Stand begin 2019	Ontvangen in 2019	Lasten in 2019	Stand ultimo 2019
Doorlopend			-	-	-	-	-	-	-

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2019

3 Baten

3.1 Rijksbijdragen OCW

	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
3.1.1.1 Rijksbijdragen OCW	12.038.519	11.613.401	11.965.843
3.1.2.2 Niet geormerkte subsidies	2.481	-	-
Totaal rijksbijdragen via OCW	12.041.000	11.613.401	11.965.843
Totaal rijksbijdragen	12.041.000	11.613.401	11.965.843

4.4 Overige lasten

	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
4.4.1 Administratie- en beheerslasten	482.183	577.500	471.326
4.4.4 Overig	459.915	566.110	573.998
	942.098	1.143.610	1.045.324

Uitsplitsing

4.4.1.1 Honorarium onderzoek jaarrekening	3.876		3.727
4.4.1.2 Honorarium andere controleopdrachten	-		-
4.4.1.3 Honorarium fiscale adviezen	-		-
4.4.1.4 Honorarium andere niet-controledienst	-		-
Accountantslasten	3.876		3.727

4.5 Doorbetalingen aan schoolbesturen

	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
4.5.1.1 (v)so	2.836.671	2.779.179	2.592.476
4.5.1.2 Lwoo	4.116.461	4.045.975	4.235.208
4.5.1.3 PrO	1.192.706	1.157.924	1.090.341
4.5.1 Verplichte afdrachten uit te voeren door ocw	8.145.838	7.983.078	7.918.025
4.5.2.1 (v)so	107.619	175.000	46.629
4.5.2 Doorbetaling op basis van 1 februari	107.619	175.000	46.629
4.5.3 Overige doorbetalingen aan schoolbesturen	3.013.470	2.536.713	2.889.100
	11.266.926	10.694.791	10.853.754

5 Financiële baten en lasten

	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
5.1 Rentebaten	2	-	2
	2	-	2

A.1.7   Overzicht verbonden partijen

Per 31 december is er geen sprake van verbonden partijen.

A.1.8

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de Regeling bezoldiging topfunctionarissen OCW-sectoren die op Stg. SWV Passend Onderwijs VO 22.01 Noord- en Midden Drenthe van toepassing is.

Op grond van de WNT regelgeving is de klasseindeling G van toepassing. Bij deze klasseindeling geldt voor 2019 een bezoldigingsmaximum van € 194.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2016 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

1. BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN

1a. Leidinggevende topfunctionarissen mét dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt (bedragen in €)

Gegevens 2019	R. Schenk
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling 2019	1/1-31/12
Omvang dienstverband in FTE	0,5
Dienstbetrekking?	nee
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	54.985
Beloningen betaalbaar op termijn	0
<i>Subtotaal</i>	<i>54.985</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	97.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	0
Bezoldiging	54.985
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

Gegevens 2018	
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling 2018	1/1-31/12
Omvang dienstverband 2018 in FTE	0,5
Dienstbetrekking?	nee
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	52.485
Beloningen betaalbaar op termijn	0
<i>Subtotaal</i>	<i>52.485</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	94.500
Totaal bezoldiging 2018	52.485

1d. Topfunctionarissen alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt met een bezoldiging van € 1.700 of minder

Naam	Functie
P. Moltmaker	Voorzitter (tot 01-09-2019)
L. van der Tuin	Penningmeester
T. Vos	Plaatsvervangend voorzitter
J. Leever	Lid
M. Klaverkamp	Lid
A. Vellinga	Lid
L. de Boom	Lid (tot 01-09-2019)
J. Jonker	Lid (vanaf 01-09-2019)

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt (bedragen in €)

Er zijn geen uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband voldaan aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

3. OVERIGE RAPPORTAGEVERPLICHTINGEN OP GROND VAN DE WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2019 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Bestemming van het resultaat

Het voorstel voor de resultaatbestemming is als volgt:

- € 537- wordt onttrokken aan de algemene reserve
- € 167.485- wordt onttrokken aan de bestemmingsreserve overig

Ondertekening door bestuurders en toezichhouders

Directeur:

- R. Schenk

Bestuur:

- J. Jonker
- J. Leevers
- T. Vos
- M. Klaverkamp
- A. Vellinga
- W. van der Laan
- B. Dekker

Gegevens over de rechtspersoon

Algemene gegevens

Bestuursnummer	21621
Naam instelling	Stg. SWV Passend Onderwijs VO 22.01 Noord- en Midden Drenthe
KvK-nummer	0463215
Statutaire zetel	Gemeente Assen
Adres	Laak 1, 9406 HX Assen
Postadres	Postbus 109
Postcode	9410 AC
Plaats	Beilen
Telefoon	06-26634694
E-mailadres	r.schenk@swv2201po.nl
Website	www.passendonderwijs-vo-22-01.nl
Contactpersoon	Mevrouw R. Schenk
Telefoon	06-26634694
E-mailadres	r.schenk@swv2201po.nl

Overige gegevens

Controleverklaring

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het intern toezichhoudend orgaan van Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO 22.01 Noord – en Midden Drenthe te Assen

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO 22.01 Noord – en Midden Drenthe te Assen gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO 22.01 Noord – en Midden Drenthe te Assen op 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2019;
2. de staat van baten en lasten over 2019; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO 22.01 Noord – en Midden Drenthe te Assen zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Geen controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1(j) Uitvoeringsregeling WNT

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2019 hebben wij geen controlewerkzaamheden verricht op gegevens in de WNT-verantwoording, of het ontbreken daarvan, op grond van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1 onderdeel j Uitvoeringsregeling WNT. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- bestuursverslag;
- overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en het intern toezichthoudend orgaan voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne

beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

Het intern toezichthoudend orgaan is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn

het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het

- opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
  - het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
  - het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
  - het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
  - het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het intern toezichthoudend orgaan onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Zwolle, 27 juni 2020

Van Ree Accountants

w.g.

R. van der Weerd RA MSc